

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA STAROGARD GDAŃSKI

z dnia 2026 r.

w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i usługi sąsiedzkie, częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania a także wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania wykonywania takich usług

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 17 ust. 1 pkt 11, ust. 2 pkt 2a, art. 50 ust. 1-4, ust. 6-6b, art. 96 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.²⁾) uchwała się, co następuje:

§ 1. 1. Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i usługi sąsiedzkie organizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim.

2. Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych przyznawana jest osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione.

3. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

4. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze będą świadczone w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców w dni od poniedziałku do piątku z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy.

6. Usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich mogą być przyznane osobom, dla których wsparcie w postaci usług sąsiedzkich będzie miało charakter uzupełniający opiekę sprawowaną przez rodzinę oraz wspólnie niezamieszkującego małżonka, wstępnych i zstępnych.

7. Usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich świadczone w miejscu zamieszkania świadczeniobiorcy realizowane będą w zakresie obejmującym zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczno-pielęgnacyjną niewymagającą specjalistycznego przygotowania oraz w miarę potrzeb i możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

8. Usługi sąsiedzkie świadczy osoba mieszkająca w sąsiedztwie i wskazana przez uprawnionego. Osoba świadcząca pomoc nie może być spokrewniona z osobą korzystającą ze wsparcia.

9. Niedozwolone jest realizowanie pomocy sąsiedzkiej wobec osób, na które pobierane są świadczenia pielęgnacyjne lub opiekuńcze w ramach świadczeń rodzinnych.

10. Usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich mogą być świadczone siedem dni w tygodniu, w wymiarze nie większym niż 2 godziny dziennie i nie większym niż 25 godzin miesięcznie.

§ 2. 1. Usługi opiekuńcze, w tym usługi sąsiedzkie przyznaje się uwzględniając rodzaj schorzenia i sprawność fizyczną, warunki mieszkaniowe, sytuację rodzinną i materialną, uwarunkowania środowiskowe, wydolność opiekuńczą rodziny.

2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznaje się z uwzględnieniem szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i świadczą je osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

3. Konieczność objęcia pomocą społeczną w formie specjalistycznych usług opiekuńczych potwierdza lekarz w zaświadczeniu lekarskim.

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wyżej wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2025 r. poz. 1436.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wyżej wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2025 r. poz. 718 i 1302.

4. Usługi przyznaje się na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego, a także z urzędu na wniosek pracownika socjalnego za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

5. Decyzja o przyznaniu usług określa: okres przyznania usług, liczbę godzin przyznanych w miesiącu, zakres oraz miejsce świadczenia usług, warunki odpłatności oraz wysokość odpłatności. W przypadku usług sąsiedzkich szczegółowy zakres usług określa również umowa trójstronna zawarta pomiędzy organizatorem, osobą wykonującą usługi sąsiedzkie oraz osobą korzystającą z usług sąsiedzkich.

§ 3. Wydatki na usługi opiekuńcze i usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze podlegają zwrotowi w części lub w całości od świadczeniobiorcy, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium dochodowe określone w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

§ 4. 1. Z ponoszenia opłat zwolnione są osoby samotne, których dochód nie przekracza 100% kryterium dochodowego, o którym mowa w § 3.

2. Bez względu na sytuację dochodową z ponoszenia opłat zwolnione są osoby w wieku 75 lat i powyżej.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach można zwolnić częściowo lub w całości z opłat również inne osoby, a zwłaszcza jeżeli występuje:

- 1) konieczność świadczenia całodobowej opieki;
- 2) przewlekła ciężka choroba (osoba leżąca);
- 3) korzystanie z co najmniej dwóch rodzajów usług opiekuńczych;
- 4) konieczność ponoszenia opłat za pobyt innego członka rodziny w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej, placówce wychowawczej lub rehabilitacyjnej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym;
- 5) ponoszenie znaczących wydatków na leki, leczenie i rehabilitację;
- 6) zdarzenie losowe.

4. Zwolnienie z opłat następuje na wniosek osoby uprawnionej, jej przedstawiciela ustawowego lub pracownika socjalnego.

§ 5. 1. Odpłatność za usługi opiekuńcze i usługi opiekuńcze w formie usług sąsiedzkich oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ustala się według następujących zasad:

Lp.	Kryterium dochodowe	Wysokość odpłatności osób samotnie gospodarujących	Wysokość odpłatności osób w gospodarstwach wieloosobowych
1	2	3	4
1	do 100%	nieodpłatnie	nieodpłatnie
2	powyżej 100% do 140%	5%	10%
3	powyżej 140% do 160%	10%	15%
4	powyżej 160% do 200%	15%	20%
5	powyżej 200% do 220%	20%	35%
6	powyżej 220% do 240%	35%	50%
7	powyżej 240% do 260%	50%	65%
8	powyżej 260% do 280%	65%	80%
9	powyżej 280% do 300%	80%	90%
10	powyżej 300%	100%	100%

2. Odpłatność liczona jest od ceny usługi.

3. Koszt odpłatności jednej godziny świadczonych usług wynosi:

- 1) dla usług opiekuńczych - 60 zł (sześćdziesiąt złotych);
- 2) dla usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich - 100 % wysokości minimalnej stawki godzinowej, o której mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ustalanej i ogłaszanej corocznie w trybie i na zasadach określonych w w/w ustawie;

3) dla specjalistycznych usług opiekuńczych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - 200 % wysokości minimalnej stawki godzinowej, o której mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ustalonej i ogłaszanej corocznie w trybie i na zasadach określonych w w/w ustawie.

4. Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i usługi sąsiedzkie są rozliczane miesięcznie, na podstawie karty rozliczeniowej usługi, na której osoba świadcząca usługę i świadczeniobiorca potwierdzają pisemnie wykonanie usług. W karcie rozliczeniowej wskazuje się: imię i nazwisko świadczeniobiorcy, imię i nazwisko osoby świadczącej usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i usługi sąsiedzkie oraz dni, godziny i wymiar czasowy świadczenia usług sąsiedzkich w danym miesiącu kalendarzowym.

§ 6. 1. Należność za usługi płatna jest w terminie i wysokości określonej decyzją przyznającą świadczenie.

2. Wpływy z odpłatności za usługi stanowią dochód budżetu gminy.

3. W przypadku niewywiązywania się osoby korzystającej z usług z uiszczania naliczonej odpłatności za wykonywanie usługi, opłaty podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Starogard Gdański.

§ 8. Traci moc uchwała nr LXVIII/770/2024 z dnia 28 lutego 2024 r. Rady Miasta Starogard Gdański w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i usługi sąsiedzkie, częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat oraz trybu ich pobierania a także wymiaru i zakresu usług sąsiedzkich oraz sposobu rozliczania wykonywania takich usług (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2024 r. poz. 1416).

§ 9. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Uzasadnienie

Usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi sąsiedzkie są formą świadczenia pomocy na rzecz osób samotnych, które z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności wymagają wsparcia innych osób. Powyższa pomoc zaspokoi niezbędne potrzeby życiowe zapewniając zainteresowanym prawidłowe i jak najdłuższe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania, a to dzięki oferowanym usługom opóźnia okres umieszczenia osób zależnych w placówkach całodobowych.

Zgodnie z art. 50 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, rada gminy określa, w drodze uchwały, szczegółowe warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania. Jednocześnie zgodnie z art. 50 ust. 6a ustawy, w przypadku organizowania przez gminę usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich rada gminy w uchwale, o której mowa w ust. 6 określa także szczegółowe warunki przyznawania usług sąsiedzkich ich wymiar i zakres oraz sposób rozliczania wykonywania takich usług.

Cena 1 godziny usług opiekuńczych od 8 czerwca 2021 r. wynosi 40,90 zł. Od tego czasu nastąpił znaczny wzrost kosztów świadczenia usług spowodowanych wzrostem wynagrodzeń pracowników realizujących usługi opiekuńcze zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Starogardzie Gdańskim. W 2025 r. wsparcia w formie usług opiekuńczych udzielono 79 osobom realizując łącznie 16.925,75 godzin usług. Do realizacji usług opiekuńczych w 2025 r. zatrudniano 12 pracowników. Łączny koszt zadania wyniósł 1.174.637,04 zł. Jak wynika zatem z przeprowadzonej kalkulacji koszt 1 godziny realizacji usług wyniósł 69,40 zł. Z tytułu opłat za usługi uzyskano dochód w kwocie 137.161,83 zł (11,68 % całkowitego kosztu). Niskie dochody wiążą się bezpośrednio ze zwolnieniem z odpłatności osób powyżej 75 roku życia oraz częściowym lub całkowitym zwolnieniem z opłat pozostałych osób wymagających opieki i spełniających przesłanki do nieodpłatnej pomocy (§ 4 ust. 1, 2 i 3 uchwały).

Według danych z 2025 r. 62 osoby spośród 79 objętych wsparciem stanowili podopieczni w wieku powyżej 75 roku życia. Gmina każdego roku przystępuje do Programu Opieka 75+, który umożliwia samorządom uzyskanie dofinansowania w wysokości do 60% całkowitych kosztów realizacji usług osobom w wieku 75+. Wnioskowaną kwotę dotacji szacuje się na podstawie przyjętej uchwałą stawki za 1 godzinę usług opiekuńczych. Biorąc powyższe pod uwagę uzasadnione jest podwyższenie ceny 1 godziny usług opiekuńczych.

Do zadań gminy należy również świadczenie usług w formie usług sąsiedzkich oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Kompetencją rady gminy jest określenie warunków ich odpłatności, tj. m.in. ceny 1 godziny usługi. Proponuje się przyjęcie stawek usług uzależnionych od wysokości minimalnej stawki godzinowej, o której mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 roku o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, ustalonej i ogłaszanej corocznie w trybie i na zasadach określonych w w/w ustawie odpowiednio: dla usług opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich - 100 % minimalnej stawki godzinowej; dla specjalistycznych usług opiekuńczych - 200 % minimalnej stawki godzinowej.

Ze względu na powyższe zasadne jest podjęcie niniejszej uchwały.

Starogard Gdański, luty 2026 r.